

ОБЛІК СКЛАДОВИХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Є.Б.Хаустова

Київський національний університет технологій та дизайну, bondachka@mail.ru

Приєднання України до світових економічних процесів обумовлює розгляд управління інтелектуального капіталу як фактору стратегічного розвитку як всієї країни, так й окремого господарюючого суб'єкта. Саме інформація про інтелектуальний капітал вітчизняних підприємств та установ цікавить сьогодні майбутніх закордонних інвесторів. Прикладом можуть слугувати загальні освітні програми та проекти, Структура інтелектуального капіталу відображена за моделлю Л Єдвінссону на рис. 1.

Інтелектуальний капітал			
Людський капітал	Структурний капітал		
	Клієнтський (споживчий) капітал	Організаційний капітал	
		Інноваційний капітал	Процесний капітал
Активи та ресурси, що залежать від компетенцій працівників	Активи та ресурси як результат взаємовідносин із зовнішнім середовищем	Активи та ресурси як результат НДР	Інфраструктурні активи та ресурси
Знання та кваліфікація (рівень освіти, професійний досвід) навички, мотивація, психометричні характеристики, самоорганізація персоналу	Господарські зв'язки з контрагентами (портфель замовлень, канали збуту) Торгівельні марки Бренди Корпоративне ім'я Репутація - гудвіл	Патенти на винаходи "Ноу-хау" Торгівельні знаки Авторські права Комерційна інформація (секретна інформація з технології виробництва)	Філософія управління Корпоративна культура Управлінські та інформаційні технології Мережеві системи зв'язку Взаємовідносини з регулюючими органами Ліцензії Патенти дозвільні Права на діяльність

Рис.1. Складові інтелектуального капіталу підприємства.

За цією моделлю кожна складова інтелектуального капіталу може включати:

активи з визначеною вартістю, що приносять вже на даний момент економічні вигоди, частина яких направляється на збільшення таких активів;

ресурси (потенціальні активи) без визначеною вартості на даний момент, але наявність яких потребує поточних витрат, а в майбутньому існує імовірність визнання їх активами, тобто ресурсами з первною вартісною оцінкою та економічною вигодою від їх використання (утримання).

З урахуванням зазначеного доцільним є визначення інтелектуального капіталу як “колективного” активу або ресурсу, що існує тільки за умов регулярного організованого співтовариства (колективу) із власними соціальними комунікаціями та взаємодіями персональних “інтелектуальних брендів”, досвіду та компетенцій.

Неостанню роль у формуванні інтелектуального капіталу відіграє його оцінка в рамках облікової роботи на підприємстві. Однак на відмінність від активів інтелектуальні ресурси за стандартами обліку не піддаються кількісній оцінці та не відображаються у фінансовій звітності. В той же час інтелектуальні ресурси можуть вимагати певних поточних витрат на утримання з метою збереження їх характеристик. До таких витрат відносяться витрати на утримання дослідних лабораторій або конструкторських бюро, результатом роботи яких з часом є інтелектуальні активи (промисловий зразок, нова хімічна формула виробництва тощо).